

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

UPA16/119
6. Maj 2016
Aqqaluaq B. Egede

2016-imni aasartinnagu Telepost A/S-imi piginnittuunermut periusissiamik ersarissumik Naalakkersuisut suliaqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersut. Piginnittuunermut periusissiami tele-p iluani namminersortunngorsaanissami persaarutit naatsorsuutiginninnerillu ersarissumik allanneqarsimassapput. Tamatuma saniatigut ingerlassanut Telepost A/S aningaasaliinissaanut qanoq naatsorsuutiginninnerit ersarissarneqarsimassapput, taakkununngalu sokabel-ip tallineqarnissaanut radiokæde-llu pitsangngorsarneqarnissaanut pisat ilaapput.

(Inatsisartunut ilaasortaq Kalistat Lund, Inuit Ataqatigiit)

Inuiaqatigiittut teknikkikut atugartuussutsikkullu ineriertorsimanerput, aamma inuiattut nunarsuarmioqataasutut avammut alakkaamasaqarnissatsinnut appakaaffeqarsinnaanissarput Telepost A/S-ip assut periarfissagissaartippaa. Imaappoq, nunatsinni aaqqissuussisimanerput malillugu Telepost A/S ullumikkut Kalaallit Nunaata nunarsuup sinneranut "qinngutaatut" Telepost A/S assersunneqarsinnaavoq.

Taamaammat Inuit Ataqatigiit isumaqarpugut siunnersuuteqartoq Inatsisartunut ilaasortaq Kalistat Lund nunatta inuinut pingaaruteqarluinnartumik siunnersuuteqartoq.

Internet atorlugu attaveqaatinik atuisuusugut tamatta ilisimalluinnarpalput, nunatsinni inuit qaammaasaqassutsitsinnut nunarsuarmioqataasutullu pisunut sunut tamanut malinnaanissatsinnut periarfissanik ineriertitsiuartariaqarpugut. Ineriertornermili siunertaavoq nunatta inuisa amerlanerpaartaat Internet-imik atuinissamut periarfissagissaarnissaat, aamma akitigut. Ineriertitsinerli pitsaasoq akit annertussusaasa ajornanngitsumik innarlersinnaagaat naluneqanngilaq.

Inuit Ataqatigiit ersarissumik naqissusissavarput pingaartilluinnaratsigit Telepost A/S pillugu piginnittuunermut apeqqut eqqarsaatigalugu aalajangernissamut tunngaviit pingaarutillit suunersut aamma pingaartittariaqaqqavut suussanersut aalajangersaasoqartinnagu eqqartorneqappaartariaqarsorigatsigit. Aningaasaq kisiat qitiutinnagu aamma nunatta inui qitiutillugit politikkikut aalajangersaanissaq matumani pisariaqarpoq. Ilaannimi pisariaqartarpoq aningaasartuutit qaffasinneruleqqunagit aningaasartuutinik ataavartunik atuutitassanik pilersitsinissaq.

Inuit Ataqatigiit isumaqarpugut massakkut piffissanngortoq allannguinissamut, naalakkersuinikkut "isussulluni sulineq" qimallugu ersarissumik paasineqarsinnaasumik siunnerfilimmik naalakkersuineq uterteqqinnejartariaqartoq. Ersarissumik akisarneq. Ersarissumik siunnerfeqarneq. Siuttutut tikkuussisinnaaneq naalakkersunit ersialaartinneqarnerusariaqarpoq, aamma inuiaqatigiit piginneqataaffigisaat ingerlatseqatigiiffiit eqqarsaatigalugit.

Tassami naalakkersuisut aperineqarsinnaapput soq Telepost A/S namminersortunngorsarniarpaat? Suut siunertat taamatut aalajangernermi qitiutinneqarpat? Inuiaqatigiit atuinermanni akit nammatassarisaat soq sunniuteqarfingisinnajunnaassavagut? Aningaasarsiornikkut iluaqtissat suut naalakkersuisuniit anguniarpisiget? Apeqqutissarpassuusinnaagaluarput namminersortunngorsaniarnermi tunngaviit akiuminaatsinneqartartut paaserusunnartalarluarmata. Akiuminaatsinneqartarmatakli tupinnartuliaanngilaq.

Telepost A/S namminersortunngorsarneqassagaluarpat suliassarfinnik tigusisussat iluanaarfiusumik aningaasarsiorfiusinnaasut kisiisa tigunissaat soqutigissavaat. Taamaalissappat nunatta inui isorliunerusuni najugaqartut akit qaffasissut tunngavigisariaqalissavaat, tassami aningaasartuuteqarfiusut iluanaarfiunngitsullu kisiisa inuiaqatigiit attuumassuteqarfigilissammatickkit.

Inuit Ataqatigiit namminersortunngorsaanissaq isumaqtiginngilarput. Nunatsinni inoqarfinni tamani pingaartumik aamma nunaqarfinni nunaqarfinni atuartitaaneq minnerunngitsumillu ilinniarnermik ingerlatsillualernissamut sakkussat pingaaruteqarluinnartut ilaat, tassalu, internet-ikkut attaveqaatit teknikkikkullu ineriertornermik periarfissinneqarnissaq nunatta allanut suliassanngorlugu imissutigisinnaanngilaq. Taamaattoqarsinnaanngilaq.

Nammaqtigiiilluta suleqatigiillatalu nunami inuit amerlasoorsuunngitsut siuarsaqatigiinnerat nukittorsarniartigu. Nukittorsaaniarta siuarsaaniartalu immitsinnut ikiorluta aamma naalakkersuinikkut tunuliaqutsiilluta. Tassami, kiap iluaqutigissavaa Telepost A/S-ip namminersortunngorsarnera? Iluaquserneqartussaanngitsut nalunngisavut tassaapput inuit nunatsinni najugaqartut.

Nammaqtigiiinneq siuarsaqatigiinnerlu aamma teknikkikkut attaveqaatitigut siuarsaanermi pisariaqartilluinnarpagut. Nunami inuit siammasissumik najugaqariuseqartut atortulersuutinik nalitoorsuarnik aserfallatsaaliuartariqartunillu pisariaqartitsiffiuvoq. Inuiaqatigiittut iluanaarniarfissaannartut aaqqissuunniarneqarnerput Inuit Ataqatigiit-nniit sakkortuumik uparuassavarput.

Namminersortunngorsaaniarneq isumaqtiginagu matumuuna Inuit Ataqatigiit allanngutissatut siunnersuut imaattoq saqqummiutissavarput:

Inatsisartut aalajangiiffisassaattut siunnersuutigaarput naalakkersuisut peqquneqassasut Telepost A/S namminersortunngorsarnagu inuiaqatigiit ingerlatseqatigiiffiutaattut ingerlaannassasoq. Nunatsinni inuit nammaqtigiiillutik pitsaanerpaamillu kiffartuunneqarlutik teknikkikkut attaveqaateqarnikkut siuarsarnissaat suliarineqassamat, nunaqarfii illoqarfiillu inui atuinermi akitigut artukkernagit ineriertortinnissaat siuarsarnissaallu aningaasalorsorsinnaajumallugit.

Siunnersummut taamatut oqaaseqarluta Inuit Ataqatigiit inassutigissavarput Inatsisartut aningaasaqarnermut ataatsimiitaliaannut ingerlatinneqassasoq. Ataatsimiitaliamti aningaasatigut sunniutissat aamma qulaajarluarneqarnissaat periarfissinneqarnissaat qulakkeerniarlugu.